

Lars Svenning Andersen

Funktionær ret

3. udgave

Jurist- og
Økonomforbundets
Forlag

Funktionærret

3. udgave, 1. oplag

© 2004 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse eller
mangfoldiggørelse af denne bog eller dele heraf er
uden forlagets skriftlige samtykke ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Omslaget er tilrettelagt af Morten Højmark

Tryk: Narayana Press, Gylling

Indbinding: Jysk Bogbind, Holstebro

Printed in Denmark 2004

ISBN 87-574-0882-3

Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Lyngbyvej 17

Postboks 2702

2100 København Ø

Telefon: 39 13 55 00

Telefax: 39 13 55 55

e-mail: fl@djoef.dk

www.djoef-forlag.dk

Forord

3. udgaven af »Funktionærret« har været længe undervejs, først og fremmest fordi min stilling som Managing Partner i Bech-Bruun Dragsted har gjort det umuligt at finde fornøden tid til revisionen af 2. udgaven. Det er kun lykkedes ved hjælp af en betydelig indsats fra en række af mine kollegaer.

3. udgaven indeholder en ajourføring af teori og retspraksis siden 1998, og der er medtaget en række utrykte afgørelser, ligesom EF-Domstolens afgørelser i nogen grad er inddraget.

Siden 1998 er der gennemført væsentlige ændringer inden for funktionærområdet. Det drejer sig om ændringer i ferieloven, ændringer i funktionærloven vedrørende konkurrence- og kundeklausuler, gennemførelse af deltidsloven og ændringer vedrørende tidsbegrænset ansættelse, persondata m.v. Omfanget af bogen har nødvendiggjort, at jeg har måttet undlade at referere en række utrykte landsretsafgørelser. Kriteriet for udvælgelsen har været, om den pågældende dom tilførte generel værdi til den omhandlede problematik.

Jeg takker først og fremmest en række medarbejdere i Bech-Bruun Dragsteds ansættelsesretsafdeling for bistand med forskellige kapitler. Tak til Morten Ulrich, Jette Ronø, Karina Pöckel Arendt, Jeppe Jørgensen, Jacob Sand, Anders Etgen Reitz, Tanja Blichfeldt Johnsen, Anne Louise Wulff, Anne-Marie Németh og Mette Knuhtsen for hjælp ved revisionen. Også en tak til Christian Bachmann for hjælp ved afsnittet om skat, Lina Gregers Jørgensen for afsnittet om arbejdsmiljø og arbejdsskader, Rasmus Skovsgaard Haugaard for afsnittet om domstols- og voldgiftsbehandling og Søren Andersen for afsnittet om patenter og ophavsrettigheder. Bjarke Vejby takker jeg for en kritisk gennemgang af og konstruktive kommentarer til udkast til 3. udgaven.

En række studenter har hjulpet mig i processen, og jeg takker dem - navnlig Maria Linnet og Maria Fugmann Droob – for flid og ihærdighed med ajourføring af kildehenvisninger, opdatering af love og bekendtgørelser m.v.

Der skal endvidere lyde en særlig tak til advokatsekretær Pia Riis Fast, der har haft opgaven både at holde sammen på de mange løse ender og at klare skrivearbejdet, domsregistrering etc. Jeg takker for hendes hjælp og udholdenhed både i og uden for arbejdstiden.

Sidst men ikke mindst skylder jeg min hustru, Susanne, tak for endnu en sommer, hvor hun med tålmodighed har måttet leve med en bøjet ryg!
Der er taget hensyn til afgørelser offentliggjort frem til 1. juli 2004.

Århus den, 1. august 2004

Indholdsfortegnelse

Funktionærloven	1
Register	9
Indledning.....	11
1. Om systematikken	11
2. Særligt om dommene.....	12
 A. Funktionærlovens historie.....	 15
 B. FUL's personkreds	 21
B.I. Funktionær efter loven	21
B.I.1. Generelt	21
B.I.1.2. Vejledende momenter ved tvivl om funktionærstatus..	22
B.I.2. Arbejdets art	26
B.I.2.1. Handel (køb og salg)	27
B.I.2.1.1. Butiksarbejde	27
B.I.2.1.2. Handelsrejsende og lignende	32
B.I.2.1.3. Restaurationspersonale	33
B.I.2.1.4. Andet salgspersonale	35
B.I.2.2. Kontorarbejde	37
B.I.2.3. Lagerekspedition m.v.	39
B.I.2.4. Teknisk bistandsydelse.....	42
B.I.2.5. Klinisk bistandsydelse.....	45
B.I.2.6. »Overvejende« funktionærarbejde	48
B.I.2.7. Arbejdsledelse	49
B.I.3. 8-timers reglen	52
B.I.4. Tjenestestilling	56
B.I.4.1. Generelt.....	56
B.I.4.2. Direktører.....	58
B.I.4.3. Forretningsførere, bestyrere o.l.	62

B.I.4.4. Bestyrelsesmedlemmer, aktionærer m.v.	63
B.I.4.5. Handelsrejsende	66
B.I.4.6. Andre	69
B.I.4.6.1. Ansættelses- eller samarbejdsforhold?	70
B.I.4.6.2. Selvstændige ansættelsesforhold	70
B.II. Funktionær efter overenskomst/aftale	73
B.III. Ikke funktionærer – § 1, stk. 3	76
B.III.1. Lærlinge og elever	76
– Lov om erhvervsuddannelser (EUL)	76
B.III.1.1. Lærlinge	76
B.III.1.2. Tjenestemænd	79
B.III.1.3. Sømandsloven	80
B.IV. Lovens betydning for ikke-funktionærer	81
B.V. Den geografiske afgrænsning	83
B.V.1. Arbejde i Danmark	88
B.V.2. Arbejde i udlandet	88
B.V.3. Udlændinges arbejde i Danmark	97
C. Forhold ved ansættelsen	99
C.I. Avertering, ansættelsessamtale m.v.	99
C.I.1. Generelt	99
C.I.2. Ligebehandling	102
C.I.3. Forskelsbehandling på grundlag af race, religion, overbevisning m.v.	103
C.I.4. Brug af helbredsoplysninger m.v.	103
C.I.5. Særligt om graviditet	108
C.II. Ansættelsesaftalens indhold	110
C.II.1. Krav om ansættelsesbeviser	111
C.II.1.1. Generelt	111
C.II.1.2. Om godtgørelse efter § 6	117
C.II.2. Hvornår foreligger en aftale? – betingede aftaler	120
C.II.3. Aftalens parter	122
C.II.3.1. Krav om myndighed	122
C.II.3.2. Hvem er rette arbejdsgiver	123
C.II.4. Ansættelsesområdet – stillingens titel og indhold	126
C.II.5. Tiltrædelse og arbejdstid	127
C.II.6. Lønnen	128
C.II.6.1. Særligt vedrørende provision	128
C.II.6.2. Fri bil/kørselsgodtgørelse	129

C.II.6.3. Dækning af udlæg i øvrigt	129
C.II.6.4. Andre lønandele som gratiale, tantieme, overskudsandel, fri telefon, fri bolig etc.	130
C.II.6.5. Lønregulering	130
C.II.7. Særlige opsigelsesvilkår	131
C.II.7.1. Prøvetid	131
C.II.7.2. Midlertidig ansættelse	132
C.II.7.3. Tidsbegrænset eller opgavebestemt ansættelse	132
C.II.7.4. Gensidig forlængelse af opsigelsesvarsler	132
C.II.7.5. 120-dages reglen	132
C.II.8. Aftale om ferie	132
C.II.9. Konkurrence- og kunde klausuler	133
C.II.10. Funktionærens sikkerhedsstillelse – FUL § 20	133
C.II.11. Andre ansættelsesvilkår	134
C.II.12. FUL § 21 – ugyldige aftaler	135
C.II.13. Voldgift contra domsforhandling	141
C.III. Krav om faktisk tiltræden	142
C.III.1. Tilregnelig udeblivelse	142
C.III.2. Utilregnelig udeblivelse, sygdom m.v.	144
C.III.3. Opsigelse før tiltræden	146
C.IV. Forudsætninger knyttet til ansættelsen	150
C.IV.1. Urigtige oplysninger og urigtige forudsætninger	150
C.IV.2. Bristede forudsætninger ved tiltræden	152
C.V. Foreningsfrihedsloven	154
C.VI. Persondataloven	155
C.VI.1. Registrering af personoplysninger	155
C.VI.2. Almindelige personoplysninger	157
C.VI.3. Følsomme personoplysninger	158
C.VI.4. Anmeldelse og tilladelse – Datatilsynet	161
D. Forhold under ansættelsen	165
D.I. Generelt om ansættelsesaftalen	165
D.I.1. Aftalens forståelse og udfyldning	166
D.I.2. Forholdet til FUL § 21	169
D.I.3. Ugyldige aftaler – aftalelovens regler	171
D.I.4. Bristede forudsætninger	173
D.I.5. Ændringer i ansættelsesaftalen generelt	176
D.II. Arbejdets indhold	178
D.II.1. Generelt	178

D.II.2. Ændring af arbejdsvilkårene	182
D.II.2.1. Midlertidige ændringer	182
D.II.2.2. Vedvarende ændringer	185
D.III. Arbejdstiden	189
D.III.1. Generelt	189
D.III.2. Overarbejde	195
D.III.3. Deltidsloven	203
D.III.3.1. Generelt	203
D.III.3.2. Pro rata temporis	204
D.III.3.3. Løsning af tvister	204
D.III.3.4. Overgang fra fuldtid til deltid	204
D.IV. Arbejdsstedet	205
D.IV.1. Møderet og mødepligt	205
D.IV.2. Ændring af arbejdssted	206
D.V. Krav til opførsel	209
D.V.1. Arbejdsgiverens ledelsesret – arbejdsvægring	211
D.V.2. Loyalitetskravet	213
D.V.3. Ærlighed	213
D.V.4. Tavshedspligt og ytringsfrihed	214
D.V.5. Opførsel vedrørende egne forhold	217
D.V.6. Krav til ligebehandling	218
D.V.6.1. Ligebehandling af mænd og kvinder	218
D.V.6.2. Forbud mod forskelsbehandling i øvrigt	220
D.V.6.3. Deltid	224
D.VI. Arbejdsmiljøet	227
D.VI.1. Det fysiske miljø	227
D.VI.2. Det psykiske miljø	230
D.VI.3. Særligt om overvågning – persondataloven	239
D.VI.3.1. Overvågning af kommunikation	239
D.VI.3.1.1. Skriftlig kommunikation	241
D.VI.3.1.2. Telefonsamtaler	245
D.VI.3.2. Videoovervågning, ransagning, m.v.	245
D.VI.4. Arbejdsskader	247
D.VII. Lønnen	251
D.VII.1. Generelt	251
D.VII.2. Løn under »lovligt forfald«	258
D.VII.3. Lønudbetalingen	260
D.VII.3.1. Udbetalingssted	260
D.VII.3.2. Udbetalingsstid	261

D.VII.3.3. Udbetalingsmåden, herunder modregningsadgangen	264
D.VII.3.4. Lønindeholdelse og fodedudlæg	267
D.VII.4. Skat	268
D.VII.4.1. Indeholdelse af skat	268
D.VII.4.2. Godtgørelse af udlæg	273
D.VII.4.3. Personalegoder	275
D.VII.4.4. Individuelle medarbejderaktieordninger	277
D.VII.4.5. Overskudsdeling og generelle medarbejderaktieordninger	278
D.VII.4.6. Lønmodtagerfradrag	278
D.VII.5. Provisionslønnede – handelsrejsende	278
D.VII.5.1. Afgrænsning – forholdet til lov om handelsagenter og handelsrejsende	278
D.VII.5.2. Aflønningsformen	280
D.VII.5.3. Ordre der er provisionsgivende – LAH §§ 9 og 10	283
D.VII.5.3.1. Provision under ansættelsen	284
D.VII.5.3.2. Provision efter fratræden – LAH § 10	288
D.VII.5.3.3. Vedrørende §§ 16 og 17 – forholdet til tredjemand	291
D.VII.5.4. Hvorledes beregnes provisionen	291
D.VII.5.5. Provisionens forfaldstidspunkt – LAH § 11	292
D.VII.5.6. Betalingstidspunktet	294
D.VII.5.7. Kravet på provisionsopgørelser – LAH § 13	294
D.VII.5.8. Arbejdsgiverens oplysningspligt – LAH § 15	296
D.VII.5.9. Bortfald af provision – LAH § 14	298
D.VII.5.10. Tilbagebetaling af forskudsprovision	302
D.VII.5.10.1. Under ansættelsen	302
D.VII.5.10.2. Efter fratræden	306
D.VII.5.11. Provisionskravet under fravær – FUL § 9, stk. 3 ...	308
D.VII.6. Refusion af rejseudgifter m.v. – FUL § 9, stk. 1	312
D.VII.7. Tantieme, gratiale m.v.	316
D.VIII. Ligelønsloven (LLL)	319
D.VIII.1. Begrebet samme arbejde eller arbejde af samme værdi	321
D.VIII.2. Direkte og indirekte kønsdiskriminering	324
D.VIII.3. Konsekvenser af ulige løn	326
D.VIII.4. Domspraksis i øvrigt	327
D.IX. Sygdom	328
D.IX.1. Sygdom som lovlig forfaldsgrund	328

D.IX.2. Underretningspligt	332
D.IX.3. Krav om dokumentation af sygdom	336
D.IX.4. Øvrige pligter under sygdom	339
D.IX.5. Længerevarende sygdom – FUL § 5, stk. 4	341
D.IX.6. Selvforskyldt sygdom – svigagtig fortielse	345
D.IX.7. 120-dagesreglen – FUL § 5, stk. 2	349
D.IX.8. Børns sygdom	354
D.IX.9. Lønnen under sygdom	355
D.IX.9.1. Faste tillæg	357
D.IX.9.2. Merarbejde	358
D.IX.10. Dagpengerefusion/§ 28-aftaler	360
D.IX.11. Sygdom under graviditet og barsel	361
D.IX.12. Brug af helbredsoplysninger	363
D.X. Graviditet og fødsel samt adoption	364
D.X.1. Graviditets- og barselsforløbet	364
D.X.1.1. Underretning om graviditet	366
D.X.1.2. FUL § 7, stk. 3	368
– perioden fra graviditetens indtræden til 4 uger før forventet fødsel	368
D.X.1.3. 4 uger før forventet fødsel	369
– dagpengelovens § 12, LBL § 7, stk. 1, FUL § 7	369
D.X.1.4. Perioden fra forventet til faktisk fødsel (incl. fødselsdagen)	369
D.X.1.5. Perioden efter faktisk fødsel	369
D.X.1.6. LBL § 10 – underretning om genoptagelse	371
D.X.1.7. Konsekvenser af manglende underretning	371
D.X.1.8. Arbejdets genoptagelse	372
D.X.2. Undtagelsesbestemmelser	373
D.X.3. Særligt om adoption	375
D.X.4. Opsigelse under graviditet og barsel – FUL § 7, stk. 4	376
D.XI. Ferie	377
D.XI.1. Ferieloven generelt	377
D.XI.2. Ferielovens systematik, herunder optjeningsår, hovedferie, restferie, feriegodtgørelse og ferie med løn	379
D.XI.3. Optjening af ferieret	381
D.XI.4. Varsling og placering af ferie	383
D.XI.4.1. Hovedferien	385
D.XI.4.2. Restferien	386
D.XI.4.3. Overførsel af ferie	387
D.XI.4.4. Industriferie, julelukning m.v.	387

D.XI.5. Hvorledes skal ferien betales?	389
D.XI.5.1. Optjent ferieret/-godtgørelse	389
D.XI.5.2.1. Ferie med løn + ferietillæg	390
D.XI.5.2.2. Ændret arbejdstid – konsekvenser ved ferieafholdelse	393
D.XI.5.3. Særligt om ferielovens § 23, stk. 5 – 12%-reglen	394
D.XI.6. Manglende ferieafholdelse – feriehindringer	394
D.XI.6.1. Sygdom før og/eller under ferie	395
D.XI.6.2. Andre feriehindringer	397
D.XI.7. Ferie med løn i forbindelse med fratræden	398
D.XI.7.1. Ferielovens § 16	398
D.XI.7.2. Feriepålæg ved suspension/fritstilling/bortvisning ...	402
D.XI.8. Feriegodtgørelse ved fratræden	404
D.XI.8.1. Beregning af feriegodtgørelsen	407
D.XI.8.2. Indbetaling til FerieKonto	408
D.XI.8.3. Modregning og udlæg i feriepenge	410
D.XI.8.4. Forældelse	414
D.XI.8.5. Inddrivelse af feriekrav	415
D.XI.9. Særligt om provisionslønnede	416
D.XI.10. Aftaler i strid med ferieloven	419
D.XI.11. Pligt til at afholde ferie?	420
D.XI.12. Feriekortordninger	421
D.XII. Børnepasningsorlov	421
D.XIII. Funktionærens erstatningsansvar	424
D.XIII.1. Erstatningsansvar over for arbejdsgiveren	424
D.XIII.2. Erstatningsansvar over for tredjemand	427
D.XIV. FUL § 10 – Organisations- og forhandlingsret	429
D.XV. Militærtjeneste	436
D.XV.1. Generelt	436
D.XV.2. Særligt om Værnepligtsorlovsloven	437
D.XV.3. FUL § 6, stk. 1 og 3	439
D.XVI. Virksomhedsoverdragelse	441
D.XVI.1. Hvornår foreligger der »virksomhedsoverdragelse«? ..	442
D.XVI.1.1. Hvornår foreligger en »overdragelse«?	442
D.XVI.1.2. Hvad forstås ved »en virksomhed« eller en del heraf?	445
D.XVI.2. Hvilke personer er omfattet af overdragelsen?	449
D.XVI.3. Forhold før overdragelsen	451
D.XVI.3.1. Informations- og forhandlingsret	451
D.XVI.3.2. Bristede forudsætninger	452

D.XVI.4. Overtagelsestidspunktet.....	454	E.II.5. Beregning af ancienniteten	514
D.XVI.5. Forhold efter overtagelsen	454	E.II.6. Forløbet til og ved fratræden	519
D.XVI.5.1. Hvilke ansættelsesforhold bestod på overtagelsestidspunktet?.....	454	E.III. Undtagelser/særbestemmelser	522
D.XVI.5.2. Indtræden i kollektive overenskomster og aftaler ..	459	E.III.1. Midlertidig ansættelse – FUL § 2, stk. 4.....	523
D.XVI.5.3. Indtræden i individuelle aftaler om løn- og arbejdsforhold	462	E.III.2. Ansættelse på prøve – FUL § 2, stk. 5	526
D.XVI.5.4. Særligt om konkurssituationen	464	E.III.3. Tidsbegrænset eller opgavebestemt ansættelse	528
D.XVI.5.5. Forholdet mellem overdrager og erhverver	465	E.III.4. Gensidigt forlænget varsel – FUL § 2, stk. 6.....	533
D.XVI.5.6. Ændrede arbejdsvilkår	466	E.III.5. Opsigelse uden faktisk fratræden	535
D.XVI.5.7. Lønmodtagerrepræsentanternes retsstilling – VOL § 4	467	E.III.5.1. Genansættelse/nyansættelse?	536
D.XVII. Patenter/ophavsrettigheder m.v.	468	E.III.5.2. Løbende opsigelser	537
D.XVII.1. Arbejdstagernes opfindelser	469	E.III.5.3. Flere midlertidige eller tidsbegrænsede ansættelser .	538
D.XVII.2. Ophavsrettigheder	474	E.III.5.4. Midlertidig forlængelse af ansættelsen.....	540
D.XVIII. Betalingsstandsning	475	E.III.6. Aftalt ophør med for kort varsel – FUL § 21.....	542
D.XVIII.1. Generelt	475	E.III.7. Tjenestebolig – FUL § 2, stk. 9.....	545
D.XVIII.2. Krav om sikkerhedsstillelse	477	E.III.8. Strejke og lockout – FUL § 2, stk. 10	547
D.XVIII.3. Forfølgning af lønkrav	479	E.III.8.1. Overenskomstmæssige strejker og lockouts	547
D.XIX. Konkurs.....	481	E.III.8.2. Overenskomststridige arbejdsnedlæggelser	551
D.XIX.1. Generelt.....	481	E.III.9. Opsigelse af tillids- og sikkerhedsrepræsentanter samt medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer.....	553
D.XIX.2. Boets indtræden i arbejdsforholdene.....	483	E.III.10. Kollektive afskedigelser	554
D.XIX.3. Sikkerhedsstillelse	489	E.IV. Fejl og uklarheder ved opsigelsen	557
D.XIX.4. Virksomhedsoverdragelse	492	E.IV.1. Generelt	557
D.XX. Forhold uden for tjenesten.....	495	E.IV.2. Er korrekt opsigelse afgivet?.....	558
D.XX.1. FUL § 15 – Hverv og bibeskæftigelse.....	495	E.IV.3. Betinget opsigelse	560
D.XX.2. Offentlige hverv	498	E.IV.4. Redressering af fejlen.....	562
E. Forhold ved opsigelse/fratræden.....	501	E.IV.5. Kravet til reklamation	564
E.I. Ordvalg – terminologi.....	501	E.V. Suspension og fritstilling.....	567
E.II. Hovedreglerne om opsigelse	502	E.V.1. Generelt.....	567
E.II.1. Generelt.....	502	E.V.2. Suspension	568
E.II.2. FUL's generelle opsigelsesvarsler.....	506	E.V.3. Fritstilling.....	571
E.II.2.1. Opsigelse fra arbejdsgivers s. – FUL § 2, stk. 2 og 3..	506	E.V.4. Mellem suspension, fritstilling og bortvisning	574
E.II.2.2. Opsigelse fra funktionærens side	507	E.VI. Opsigelse ved konkurs	576
E.II.2.3. Uopsigelighed og andre begrænsninger i opsigelsesadgangen	507	E.VII. Ophør i øvrigt	578
E.II.3. Hvornår er opsigelse rettidigt afgivet?	509	E.VII.1. Virksomheden lukker.....	578
E.II.4. Kravet om skriftlighed – § 2, stk. 7	512	E.VII.2. Arbejdsgiverens dødsfald	580
		E.VII.3. Bortfald af funktionærstatus – degeneration	581
		E.VIII. Frihed til jobsøgning – FUL § 16	584
		E.IX. Gratialer, tantiemer m.v. – § 17A	586
		E.IX.2. Aktieoptionsloven (Lov om brug af køberet eller tegningsret til aktier m.v. i ansættelsesforhold)	593

E.X. Fratrædelsesgodtgørelse – FUL § 2a	599
E.X.1. Generelt	599
E.X.2. Kontraopsigelse	605
E.X.3. Arbejdsvilkårsændringer – »delvis« opsigelse	607
E.X.4. Undtagelsesbestemmelserne i § 2a, stk. 2, 3 og 4	608
E.X.4.1. »Folkepension«	608
E.X.4.2. Pension fra arbejdsgiveren	609
E.X.5. Uberettiget bortvisning – § 2a, stk. 5	612
E.XI. Urimelige opsigelser	612
E.XI.1. Generelt	612
E.XI.2. FUL § 2b	616
E.XI.2.1. Bevisbyrden	620
E.XI.2.2. »Virksomhedens forhold«	625
E.XI.2.2.1. Rationalisering/indskrækning	626
E.XI.2.2.2. Omstrukturering	628
E.XI.2.2.3. Lønbesparelse	631
E.XI.2.3. Funktionærens forhold	632
E.XI.2.3.1. Samarbejds- og tillidsproblemer	634
E.XI.2.3.2. Uegnethed	637
E.XI.2.3.3. Misligholdelse	637
E.XI.2.3.4. Sygdom	640
E.XI.2.3.5. Særligt om uberettiget bortvisning	641
E.XI.2.4. Godtgørelsens størrelse	642
E.XI.3. Særligt om ligebehandlingsloven (LBL)	645
E.XI.3.1. Afskedigelse på grund af graviditet, barsel og adoption	647
E.XI.3.2. Særligt om sexchikane	650
E.XI.3.3. Bevisbyrden	653
E.XI.3.4. Om underkendelse og godtgørelsens størrelse	657
E.XI.3.4. Særligt om fædreorlov	658
E.XI.4. Særligt om ligelønsloven (LLL)	659
E.XI.5. Særligt om foreningsfrihedsloven (FFL)	661
E.XI.5.1. Den positive foreningsfrihed – FFL § 1	661
E.XI.5.2. Den negative foreningsfrihed – FFL § 2	662
E.XI.5.3. Sanktioneringen af lovovertrædelsen	666
E.XI.5.4. Kravet rejses over for andre end arbejdsgiveren	667
E.XI.6. Opsigelse ved virksomhedsoverdragelse	669
E.XI.7. Erstatningsansvarslovens (EAL) § 26	671
E.XI.8. Godtgørelse i øvrigt	674
E.XI.8.1. Godtgørelse efter børnepasningsorlovsloven	674

E.XI.8.2. Overtrædelse af diskriminationsforbud	676
E.XI.8.3. Afskedigelse af kommunalbestyrelsesmedlemmer	678
E.XII. Ugyldige opsigelser	679

F. Funktionærens grove misligholdelse – FUL § 4	687
F.I. Generelt	687
F.I.1. Lidt om misligholdelseskonskvenser	687
F.I.2. Om grov misligholdelse	688
F.II. Kravet om advarsel	693
F.III. Passivitet	697
F.IV. Bortvisningsbegrundelsen	701
F.V. Bortvisningsgrunde	703
F.V.1. Misligholdelse af mødepligten	703
F.V.2. Fejl under arbejdet	712
F.V.2.1. Sløseri og fejl	712
F.V.2.2. Uegnethed	714
F.V.3. Konkurrencehandling	715
F.V.3.1. I uopsagt stilling	716
F.V.3.2. I opsigelsesperioden	719
F.V.4. Spiritus	722
F.V.4.1. Spiritusmisbrug – beruselse	722
F.V.4.2. Spirituskørsel	725
F.V.5. Tilegnelse af penge, varer og andet	727
F.V.5.1. Særligt om behandling af penge	729
F.V.5.2. Lån i kassen, betroede midler og lignende	732
F.V.5.3. Misligholdelse vedrørende pengesager i øvrigt	734
F.V.5.4. Tilegnelse af varer	736
F.V.5.5. Anden tilegnelse	737
F.V.6. Illoyalitet/upassende optræden	739
F.V.6.1. Optræden/illoyalitet indadtil	739
F.V.6.2. Optræden/illoyalitet udadtil	743
F.V.7. Lydighedsnægtelse/arbejdsvægtring	745
F.V.7.1. Generelt	745
F.V.7.2. Kollektiv arbejdsvægtring	748
F.V.8. Bortgang/bortvisning?	750
F.VI. Arbejdsgiverens erstatningskrav	754

G. Arbejdsgiverens grove misligholdelse – FUL § 3	759
G.I. Generelt	759
G.II. Funktionærens passivitet	760
G.III. Opgørelse af funktionærens erstatningskrav	762
G.III.1. Generelt	762
G.III.2. FUL § 3, stk. 1 – minimalerstatning	764
G.III.3. Erstatningskrav herudover	768
H. Forhold efter fratræden	773
H.I. Tjenesteattest – FUL § 17	773
H.II. Sygdom og ferie efter fratræden	775
H.III. Om ledighed og A-kassespørgsmål	776
H.III.1. Generelt	776
H.III.2. Betaling af 1. og 2. ledighedsdag	778
H.III.3. Særligt om overarbejde	779
H.IV. Markedsføringsloven (MFL) – erhvervshemmeligheder	779
H.IV.1. Generelt	779
H.IV.2. Erhvervshemmeligheder og tekniske tegninger	
– MFL § 10	781
H.IV.3. Om lovens øvrige bestemmelser	785
H.V. Konkurrence- og kundeklausuler	786
H.V.1. Om konkurrenceklausuler generelt	786
H.V.2. AFL § 38	791
H.V.2.1. Aftalens grænser – § 38, stk. 1	791
H.V.2.1.1. »Geografisk afgrænsning«	794
H.V.2.1.2. Tidsmæssigt omfang	795
H.V.2.1.3. For vidtgående i øvrigt	796
H.V.2.2. Ved opsigelse – AFL § 38, stk. 2	798
H.V.3. Om FUL § 18	801
H.V.3.1. Konkurrenceklausuler indgået efter 15. juni 1999	802
H.V.3.1.1. Særlig betroet – FUL § 18, stk. 1, 2. pkt.	802
H.V.3.1.2. Minimumskompensation	
– FUL § 18, stk. 1, 3. pkt.	806
H.V.3.1.3. Skriftlighedskravet – FUL § 18, stk. 1, 3. pkt.	808
H.V.3.1.4. Opsigelsesadgangen – FUL § 18, stk. 2	808
H.V.3.1.5. Modregningsadgangen – FUL § 18, stk. 3	809
H.V.3.1.6. Korttidsansættelser – FUL § 18, stk. 4	810
H.V.3.1.7. Kollektive overenskomster – FUL § 18, stk. 5	810
H.V.3.2. Konkurrenceklausuler indgået før 15. juni 1999	810

H.V.3.2.1. Mere end 1 år	811
H.V.3.2.2. Opsigelsesadgangen	813
H.V.4. Om kundeklausuler – FUL § 18a	814
H.V.4.1. Kundeklausuler indgået efter 15. juni 1999	814
H.V.4.1.1. Kundeklausulens grænser – FUL § 18a, stk. 1	814
H.V.4.1.2. Minimumskompensation – FUL § 18a, stk. 2	815
H.V.4.1.3. Øvrige bestemmelser om kundeklausuler	816
H.V.4.1.3. Skriftlighedskravet – FUL § 18a, stk. 2	816
H.V.4.1.4. Modregningsadgangen – FUL § 18a, stk. 3	816
H.V.4.1.5. Korttidsansættelser – FUL § 18a, stk. 4	816
H.V.4.1.6. Opsigelsesadgangen – FUL § 18, stk. 5	816
H.V.3.1.7. Kollektive overenskomster – FUL § 18, stk. 6	816
H.V.4.1. Kundeklausuler indgået før 15. juni 1999	817
H.V.5. Om ugyldighed i konkurrence- og kundeklausuler	819
H.V.6. Om konventionalbod og erstatning	822
H.V.7. Om fagedforbud	826
H.VI. Særligt om konkurs	827
H.VI.1. Indgivelse af konkursbegæring	827
H.VI.2. Anmeldelsen af kravet	832
H.VI.3. Kravets prøvelse	834
H.VI.3.1. Forholdet mellem boet og LG	834
H.VI.3.2. Prøvelsen af kravet i boet	837
H.VI.4. Placeringen i konkursordenen	838
H.VI.4.1. Massekrav – KL § 93	838
H.VI.4.2. § 94-krav	839
H.VI.4.3. Privilegerede krav – KL § 95	840
H.VI.4.4. Nærstående – KL § 95, stk. 2	853
H.VI.4.5. Ikke-privilegerede krav	856
H.VI.4.6. Henstand med løn	857
H.VI.4.7. Overdragelse af lønkrav – KL § 99	858
H.VI.5. Konkursregulering – KL § 61	859
H.VI.6. LG's dækning	863
H.VII. Andre kreditorordninger	865
H.VIII. Efterløn – FUL § 8	866
H.IX. Voldgifts- eller domstolsbehandling	869
H.IX.1. Domstolsbehandling af funktionærsager	870
H.IX.1.1. Generelt	870
H.IX.1.2. Om fagretlige retssager	874
H.IX.1.2.1. Hvornår skal sagen behandles i det fagretlige system	874

H.IX.1.2.2. Det fagretlige system	874
H.IX.1.2.3. Overenskomster, der gengiver eller henviser til lovgivningen	875
H.IX.1.2.4. Legitimationsproblematikken	877
H.IX.1.2.5. Organisationen ønsker ikke at forfølge sagen....	878
H.IX.1.2.6. Funktionæren er ikke organiseret	880
H.IX.2. Særligt om behandling i det fagretlige regi	883
H.IX.3. Voldgiftsklausuler i ansættelsesaftaler	886
H.IX.4. EØF-direktiver om ansættelsesret	887
H.IX.5. Problemer ved behandlingen af ansættelsessager	888
H.IX.5.1. Skal der stævnes for brutto- eller nettokrav?	888
H.IX.5.2. Rentepåstanden	889
H.IX.5.3. Deldomme	890
H.IX.5.4. Om mandatarforhold	890
Retskilder	893
Forkortelser	899
Domsregister	901
Stikordsregister	919

Lovbekendtgørelse nr. 691 af 20.8. 2002

om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer

som ændret ved lov nr. 371 af 28.5. 2003 og lov nr. 310 af 5.5.2004

§ 1. Ved funktionærer forstås i denne lov følgende personer:

- Handels- og kontormedhjælpere, beskæftiget ved køb eller salg, ved kontorarbejde eller dermed lignet lagerekspedition.
- Personer, hvis arbejde består i teknisk eller klinisk bistandsydelse af ikke-håndværks- eller -fabriksmæssig art, og andre medhjælpere, som udfører et arbejde, der kan side-stilles hermed.
- Personer, hvis arbejde udelukkende eller i det væsentlige består i på arbejdsgiverens vegne at lede eller føre tilsyn med udførelsen af andres arbejde.
- Personer, hvis arbejde overvejende er af den under a) og b) angivne art.

Stk. 2. Det er en betingelse for lovens anvendelse, at den pågældende beskæftiges af vedkommende arbejdsgiver gennemsnitlig mere end 8 timer ugentlig, og at han indtager en tjenestestilling, således at han er undergivet arbejdsgiverens instruktioner.

Stk. 3. Denne lovs bestemmelser kommer ikke til anvendelse på tjenestemænd – eller aspiranter til tjenestemandstillinger – under staten, folkeskolen, folkekirken eller kommunerne, på de af sømandsloven af 7. juni 1952 omfattede funktionærer eller på de af lov om lærlingeforhold omfattede lærlinge. Bestemmelserne i §§ 10-14 gælder dog for de af sømandsloven omfattede funktionærer.

Stk. 4. Loven finder anvendelse på tidsbegrænsede arbejdsaftaler. Fornyelse af flere på hinanden følgende tidsbegrænsede arbejdsaftaler kan kun ske, hvis betingelserne i § 5 i lov om tidsbegrænset ansættelse er opfyldt. Ved tidsbegrænsede arbejdsaftaler forstås, at tidspunktet for ansættelsesforholdets udløb er fastsat ud fra objektive kriterier såsom en bestemt dato, fuldførelse af en bestemt opgave eller indtrædelse af en bestemt begivenhed.

§ 2. Arbejdsaftalen mellem arbejdsgiveren og funktionæren kan ved opsigelse kun bringes til ophør efter forudgående varsel i overensstemmelse med nedenstående regler. Det samme gælder ved ophør af en tidsbegrænset arbejdsaftale før tidspunktet for arbejds-aftalens udløb.

Stk. 2. Opsigelse fra arbejdsgiverens side skal ske med mindst

- 1 måneds varsel til fratræden ved en måneds udgang i de første 6 måneder efter ansæt-telsen,
- 3 måneders varsel til fratræden ved en måneds udgang efter 6 måneders ansættelse.

Stk. 3. Opsigelsesvarslet i stk. 2, nr. 2, forhøjes med 1 måned for hvert tredje ansættel-sesår, dog højst til 6 måneder.